A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2014. június 5.*

„Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — A 40/94/EK rendelet és a 44/2001/EK rendelet — Közösségi védjegy — A 40/94/EK rendelet 93. cikkének (5) bekezdése — Joghatóság bitorlással összefüggő ügyekben — A káresemény bekövetkezési helyének meghatározása — Több személy ugyanazon jogellenes cselekményben való határokon átnyúló részvétele”

A C-360/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (Németország) a Bírósághoz 2012. július 31-én érkezett, 2012. június 28-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Coty Germany GmbH**, korábban Coty Prestige Lancaster Group GmbH,

és

a **First Note Perfumes NV** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese, a negyedik tanács tagjaként eljáró bíró, M. Safjan (előadó), J. Malenovský és A. Prechal bírák,

főtanácsnok: N. Jääskinen,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. szeptember 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Coty Germany GmbH, korábban Coty Prestige Lancaster Group GmbH, képviseletében K. Schmidt-Hern és U. Hildebrandt Rechtsanwälte,

– a First Note Perfumes NV képviseletében M. Dinnes Rechtsanwalt,

– a német kormány képviseletében F. Wannek és J. Kemper, valamint T. Henze, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében A. Robinson, meghatalmazotti minőségben,

– a svájci kormány képviseletében D. Klingele, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében F. Bulst és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának 2013. november 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) 93. cikke (5) bekezdésének és a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás, 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.). 5. cikke 3. pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Coty Germany GmbH (a továbbiakban: Coty Germany), korábban Coty Prestige Lancaster Group GmbH és a First Note Perfumes NV (a továbbiakban: First Note) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő egy közösségi védjegy és a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvény (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) azáltal történő állítólagos megsértése tárgyában, hogy Belgiumban hamisított termékeket adtak el egy német vállalkozónak, aki azokat Németországban továbbértékesítette.

Jogi háttér

A 40/94 rendelet

3 A 40/94 rendelet tizenötödik preambulumbekezdése kimondja:

„mivel a közösségi védjegyek érvényessége és bitorlása tárgyában hozott határozatoknak a Közösség egész területére kiterjedő hatállyal kell bírniuk, ugyanis ez az egyetlen módja annak, hogy elkerülhetők legyenek a bíróságok, illetve a [Belső Piaci Harmonizációs] Hivatal [(védjegyek és formatervezési minták)] által hozott határozatok közötti ellentmondások, továbbá, hogy megőrizhető legyen a közösségi védjegyek egységes jellege; mivel a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, [1968. szeptember 27-i] egyezmény [HL L 1972. 299., 32. o.; a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) rendelkezéseit a közösségi védjegyekkel összefüggő valamennyi perre alkalmazni kell, kivéve ha e rendelet az említett rendelkezésektől eltérően nem rendelkezik”.

4 Ugyanezen rendeletnek „A közösségi védjegyoltalom tartalma” című 9. cikkének (1) és (3) bekezdése szerint:

„(1) A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ:

a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a közösségi védjeggyel összetéveszthetnek a megjelölés és a közösségi védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint a megjelölés és a közösségi védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez.

c) a közösségi védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést a közösségi védjegy árujegyzékében szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve, hogy a közösségi védjegy a Közösségben jó hírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a közösségi védjegy megkülönböztető képességét vagy jó hírnevét.

[...]

(3) A közösségi védjegyoltalomból eredő jogok alapján harmadik felekkel szemben a védjegy lajstromozása meghirdetésének napjától lehet fellépni. Megfelelő összegű kártérítés kérhető azonban a közösségi védjegybejelentés meghirdetését követő olyan cselekmények miatt, amelyekkel szemben a lajstromozás meghirdetését követően a meghirdetés folytán fel lehetne lépni. Az ügyben eljáró bíróság a lajstromozás meghirdetéséig az ügy érdemében nem határozhat."

5 Az említett rendelet 14. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„E rendelet nem érinti a nemzeti jogszabályok – különösen a polgári jogi felelősségre és a tisztességtelen piaci magatartásra vonatkozó rendelkezések – alapján a közösségi védjeggyel összefüggő keresetindítást."

6 A 40/94 rendeletnek „A joghatóságról és a végrehajtásról szóló egyezmény alkalmazása" című 90. cikke az alábbiak szerint fogalmaz:

„(1) Ha e rendelet másként nem rendelkezik, a közösségi védjegybejelentésekkel és a közösségi védjegyekkel összefüggő ügyekben, valamint nemzeti védjegyekkel és közösségi védjegyekkel összefüggő, egyidejűleg vagy egymást követően indított ügyekben […] az Európai Közösségekhez csatlakozó államok ezen egyezményhez való csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított [Brüsszeli Egyezményt] (a továbbiakban: joghatóságról és a végrehajtásról szóló egyezmény) kell alkalmazni.

(2) A 92. cikkben említett keresetekkel és igényekkel összefüggő eljárások esetén:

a) a joghatóságról és a végrehajtásról szóló egyezmény 2. és 4. cikke, 5. cikkének (1), (3), (4) és (5) bekezdése, és 24. cikke nem alkalmazható;

[...]"

7 Az említett rendelet 91. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A tagállamok területükön a lehető legkorlátozottabb számban kijelölnek első- és másodfokon eljáró olyan nemzeti bíróságokat és törvényszékeket (a továbbiakban: közösségi védjegybíróság), amelyek az e rendelettel reájuk ruházott hatáskörben járnak el."

8 Ugyanezen rendelet „Joghatóság bitorlással és érvényességgel összefüggő ügyekben" című 92. cikke szerint:

„A közösségi védjegybíróságnak a következő ügyekben van kizárólagos joghatósága:

a) a közösségi védjegy bitorlásával összefüggő perek és – ha a nemzeti jog arról rendelkezik – a közösségi védjegy bitorlásának kísérletével kapcsolatos perek;

b) nemleges megállapításra irányuló perek, ha a nemzeti jog arról rendelkezik;

c) a 9. cikk (3) bekezdésének második mondatában említett cselekmények eredményeként indított perek;

d) a 96. cikk alapján a közösségi védjegyoltalom megszűnésének megállapítására vagy a közösségi védjegy törlésére irányuló viszontkeresetek.”

9 A 40/94 rendelet „Nemzetközi joghatóság” című 93. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) E rendelet rendelkezéseire és a joghatóságról és végrehajtásról szóló egyezmény 90. cikk alapján alkalmazandó bármely rendelkezésére is figyelemmel a 92. cikkben említett keresetek és igények tárgyában az eljárást az alperes lakóhelye vagy székhelye szerinti tagállam bírósága előtt kell megindítani, vagy – ha az alperes a tagállamokban lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkezik – az alperes telephelye szerinti tagállamban.

(2) Ha az alperes lakóhelye vagy székhelye nem a tagállamokban van, vagy a tagállamok egyikében sem rendelkezik telephellyel, az eljárást a felperes lakóhelye vagy székhelye szerinti tagállam bírósága előtt kell megindítani, vagy – ha a felperes a tagállamokban lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkezik – a felperes telephelye szerinti tagállamban.

(3) Ha a felperes és az alperes egyikének sincs lakóhelye vagy székhelye a tagállamokban, vagy ott egyikük sem rendelkezik telephellyel, az eljárást annak a tagállamnak a bírósága előtt kell megindítani, ahol a[z OHIM] székhelye található.

[...]

(5) A közösségi védjegyrendelet 93. cikkének (5) bekezdése értelmében a közösségi védjegyrendelet 92. cikkében említett keresetek és igények tárgyában az eljárás – a nemleges megállapításra irányuló perek kivételével – annak a tagállamnak a bírósága előtt is megindítható, ahol a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték, illetve ahol a közösségi védjegyrendelet 9. cikke (3) bekezdésének második mondata szerinti cselekményt elkövették.”

10 Az említett rendelet „A hatály terjedelme” című 94. cikkének (2) bekezdése szerint:

„E rendelkezés értelmében a közösségi védjegyrendelet 93. cikkének (5) bekezdése alapján joghatósággal bíró közösségi védjegybíróság joghatósága csak az abban a tagállamban elkövetett vagy megkísérelt cselekményekre terjed ki, ahol a bíróság székhelye van.”

A 44/2001 rendelet

11 A 44/2001 rendelet a (2) preambulumbekezdéséből következően arra irányul, hogy a belső piac megfelelő működése érdekében „a polgári és kereskedelmi ügyekben az e rendelet hatálya alá tartozó tagállamok határozatainak gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából […] a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére és az alaki követelmények egyszerűsítésére irányuló rendelkezések[et]” határozzon meg.

12 Az említett rendelet (11), (12) és (15) preambulumbekezdése kimondja:

„(11) A joghatósági szabályoknak nagymértékben kiszámíthatóknak kell lenniük, és azt az elvet kell követniük, hogy a joghatóságot általában az alperes lakóhelye alapozza meg, és a joghatóságnak ezen az alapon mindenkor megállapíthatónak kell lennie, kivéve egyes pontosan meghatározott eseteket, amelyekben a per tárgya vagy a felek szerződéses szabadsága eltérő joghatósági okot kíván meg. A jogi személyek székhelyét a közös szabályok átláthatóságának fokozása és a joghatósági okok összeütközése elkerülése végett önállóan kell meghatározni.

(12) Az alperes lakóhelyén kívül a bíróság és a per közötti szoros kapcsolaton alapuló vagylagos joghatósági okokat is meg kell állapítani az igazságszolgáltatás megbízható működésének előmozdítása érdekében.

[...]

(15) A harmonikus jogalkalmazás érdekében a párhuzamos eljárások lehetőségét el kell kerülni, és biztosítani kell, hogy ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatot két tagállamban […]"

13 A joghatóságra vonatkozó szabályok az említett rendelet II. fejezetében, a 2–31. cikkben találhatók.

14 Az ugyanezen II. fejezet „Általános rendelkezések" című 1. szakaszában található 2. cikk (1) bekezdése az alábbiak szerint fogalmaz:

„E rendelet rendelkezéseire is figyelemmel valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, állampolgárságára való tekintet nélkül, az adott tagállam bíróságai előtt perelhető."

15 A 44/2001 rendelet ugyanezen szakaszhoz tartozó 3. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállam bíróságai előtt kizárólag e fejezet 2–7. szakaszában megállapított rendelkezések alapján perelhető."

16 Az említett rendelet 5. cikkének 3. pontja, amely a rendelet II. fejezetének a „Különös joghatóság" címet viselő 2. szakaszában szerepel, az alábbiak szerint rendelkezik:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban perelhető:

[...]

3. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet".

17 Ugyanezen rendelet 68. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„Amennyiben a Brüsszeli Egyezmény rendelkezéseinek helyébe a tagállamok között e rendelet lép, az egyezményre történő hivatkozás az e rendeletre történő hivatkozásnak tekintendő."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kitűnik, hogy a mainzi (Németország) székhelyű Coty Germany illatszereket és kozmetikai termékeket gyárt és forgalmaz. Ez a társaság egy üvegcsét ábrázoló, illatszerek vonatkozásában lajstromozott, 003788767. számú térbeli (fekete/fehér) közösségi védjegy jogosultja.

19 A Coty Germany forgalmazza az említett közösségi védjegyet mintázó, színes és felirattal ellátott üvegcsében a „Davidoff Cool Water Woman" elnevezésű női illatszert.

20 A First Note nevű, oelegemi (Belgium) székhelyű társaság illatszer-nagykereskedelemmel foglalkozik. 2007 januárja során ez a társaság „Blue Safe for Women” elnevezésű illatszerét a németországi székhelyű Stefan P. Warenhandel (a továbbiakban: Stefan P.) részére értékesítette. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az utóbbi a termékeket Belgiumban átvette a First Note-tól, majd azokat német területen továbbértékesítette.

21 A Coty Germany keresetet indított a First Note ellen azt állítva, hogy védjegybitorlásnak, jogellenes összehasonlító reklámnak és tisztességtelen utánzásnak minősül az a tény, hogy a First Note az említett illatszert olyan üvegcsében forgalmazza, amely hasonlít ahhoz, amelynek ábrázolása a fent említett közösségi védjegy tárgyát képezi.

22 A keresetet mind első fokon, mind fellebbezést követően elutasították. A fellebbezés alapján hozott ítélet megállapította, hogy a német bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal. A Coty Germany felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Bundesgerichtshofnál. A kérelem alátámasztásaként a 003788767. sz. közösségi védjegyre, valamint arra a tényre hivatkozott, hogy a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvény tiltja az ilyen gazdasági magatartásokat, és a kérelmét másodlagosan – amennyiben ez a keresethalmazat nem állna meg – elsősorban a közösségi védjegyre, másodsorban a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló német törvényre alapítja.

23 E körülmények között a Bundesgerichtshof felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1. Úgy kell-e értelmezni a 40/94[…] rendelet 93. cikkének (5) bekezdését, hogy [az említett rendelkezés] értelmében vett bitorlást követtek el valamely tagállamban (A tagállamban), ha egy valamely más tagállamban (B tagállamban) elkövetett cselekmény a védjegyjogoknak az elsőként említett tagállamban (A tagállamban) elkövetett megsértésben való részvételt jelenti?

2. Úgy kell-e értelmezni a 44/2001[…] rendelet 5. cikkének 3. pontját, hogy a káresemény valamely tagállamban következett be, ha az ügy tárgyát vagy az igények alapját képező jogellenes károkozásra valamely más tagállamban (B tagállamban) került sor, és az az elsőként említett tagállamban (A tagállamban) történt jogellenes károkozásban (főcselekmény) való részvételt jelent?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

24 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 40/94 rendelet 93. cikkének (5) bekezdésében szereplő „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették” fogalmát úgy kell-e értelmezni, hogy a hamisított terméknek valamely állam területén történő értékesítése és szállítása, és ezt követően a vevő által egy másik tagállam területén történő továbbértékesítése esetén az utóbbi tagállam bíróságainak az említett rendelkezés értelmében van-e joghatóságuk azon eredeti eladó elleni bitorlási kereset elbírálására, aki a cselekményét nem az eljáró bíróság tagállamában követte el.

25 Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik a kérdést előterjesztő bíróság számára kétséges, hogy a 40/94 rendelet 93. cikkének (5) bekezdésében használt „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették” fogalmát a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő „káresemény bekövetkezésének helye” fogalmához hasonlóan kell-e értelmezni.

26 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy azon elv ellenére, amely szerint a közösségi védjeggyel összefüggő keresetekre a 44/2001 rendeletet kell alkalmazni, e rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását kizárja a 40/94 rendelet 90. cikkének (2) bekezdése az utóbbi rendelet 92. cikkében foglalt keresetekből és viszonkeresetekből eredő eljárások esetében.

27 E kizárásra tekintettel a közösségi védjegybíróságoknak a 40/94 rendelet 91. cikkének (1) bekezdése szerinti, az e rendelet 92. cikkben említett keresetek és viszontkeresetek elbírálására vonatkozó joghatósága közvetlenül az ugyanezen rendeletben foglalt szabályokból ered, amely szabályok – amint arra a főtanácsnok az indítványának 36. pontjában rámutatott – *lex specialisnak* minősülnek a 44/2001 rendeletben megfogalmazott szabályokhoz képest.

28 Így különösen a 40/94 rendelet 90. cikke (2) bekezdésének és 92. cikkének együttes rendelkezései alapján kifejezetten kizárt a Brüsszeli Egyezmény 5. cikke (3) bekezdésének a közösségi védjegyre vonatkozó bitorlási keresetekre alkalmazása, amely utóbbi rendelkezésnek a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja felel meg.

29 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy a 40/94 rendelet 93. cikke számos joghatósági okról rendelkezik.

30 Így különösen, a 40/94 rendelet 93. cikkének (5) bekezdése bevezeti többek között azon tagállam joghatóságát, amelynek területén a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték.

31 Az említett 93. cikk (5) bekezdésének értelmezését illetően – a jelen ítélet 27. és 28. pontjában kifejtettekre tekintettel – az e rendelkezésben szereplő „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték” fogalmát önállóan kell értelmezni a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő a „hely[…], ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet” fogalmához képest.

32 Következésképpen e kapcsolótényezők kettőssége – azaz a kárt okozó esemény helye és a káresemény helye – amit a Bíróság a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjára vonatkozó ítélkezési gyakorlatában állapított meg (lásd: Bier-ítél**e**t, 21/76, EU:C:1976:166, 19. pont, és legutóbb Kainz-ítélet, C-45/13, EU:C:2014:7, 23. pont, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) nem vonatkozhat automatikusan a 40/94 rendelet 93. cikkének (5) bekezdésében szereplő „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették, illetve megkísérelték” fogalmának értelmezésére.

33 Annak meghatározása érdekében, hogy az utóbbi rendelkezés önálló értelmezése mégis a kapcsolótényezők e kettősségének elismerését eredményezi-e, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint nemcsak az említett rendelkezés szövegét, hanem a körülményeit és céljait is figyelembe kell venni.

34 A 40/94 rendelet 93. cikke (5) bekezdésének szövegét illetően a „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették” fogalma azt sugallja – amint arra a főtanácsnok az indítványának 31. pontjában rámutatott – hogy ez a kapcsolótényező e bitorlás elkövetőjének aktív magatartására vonatkozik. Ennélfogva az e rendelkezés szerinti kapcsolótényező azon tagállam területére vonatkozik, ahol az állítólagos bitorlás eredetét jelentő esemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet, és nem azon tagállam területére, ahol az említett bitorlás a hatásait kifejti.

35 Arra is rá kell mutatni, hogy az említett 93. cikk (5) bekezdése szerinti joghatóság fennállása – amely azon a helyen alapul, ahol az állítólagos bitorlás a hatásait kifejti – ellentétes volna e rendelet 94. cikke (2) bekezdésének szövegével, amely a 93. cikk (5) bekezdése alapján joghatósággal rendelkező közösségi védjegybíróság joghatóságát az eljáró bíróság székhelye szerinti tagállamban elkövetett vagy megkísérelt cselekményekre korlátozza.

36 Egyébiránt, amint arra a főtanácsnok az indítványának 28. és 29. pontjában rámutatott, a 40/94 rendeletnek mind a keletkezése, mind a kontextusa azt erősíti meg, hogy az uniós jogalkotónak az volt a szándéka, hogy eltérjen a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja szerinti joghatósági szabálytól, figyelembe véve különösen azt, hogy az utóbbi joghatósági szabály elégtelen a közösségi védjegy megsértésével összefüggő sajátos problémák megválaszolására.

37 Következésképpen a 40/94 rendelet 93. cikke (5) bekezdése szerinti joghatóság csak azon tagállam közösségi védjegybíróságai tekintetében állapítható meg, amely területén az alperes az állítólagos jogellenes cselekményt elkövette.

38 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 40/94 rendelet 93. cikkének (5) bekezdésében szereplő a „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy a hamisított terméknek valamely állam területén történő értékesítése és szállítása, és ezt követően a vevő által egy másik tagállam területére történő továbbértékesítése esetén e rendelkezés nem teszi lehetővé az azon eredeti eladóval szembeni kereset elbírálására vonatkozó joghatóság megállapítását, aki a cselekményét nem az eljáró bíróság tagállamában követte el.

A második kérdésről

39 A második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a közösségi védjegyoltalom alatt álló megjelöléssel kapcsolatos, az eljáró bíróság tagállamában a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvényben megtiltott jogellenes összehasonlító reklámra vagy tisztességtelen utánzásra vonatkozó állítás esetén ez a rendelkezés lehetővé teszi a bírósági joghatóság megállapítását az említett nemzeti törvényen alapuló felelősség megállapítása iránt a feltételezett elkövetők közül azon, valamely más tagállamban letelepedett, személlyel szemben benyújtott kereset elbírálására, akiről azt állítják, hogy az állítólagos jogsértést ebben a tagállamban követte el.

40 Ebben a tekintetben rá kell mutatni, hogy a 40/94 rendelet 14. cikkének (2) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy lehetőség van közösségi védjeggyel összefüggő keresetindításra a tagállami jogszabályok – különösen a polgári jogi felelősségre és a tisztességtelen piaci magatartásra vonatkozó rendelkezések – alapján.

41 Ezek a keresetek nem tartoznak a közösségi védjegybíróságok hatáskörébe. Az ilyen keresetek elbírálására vonatkozó hatáskört tehát nem a 40/94 rendelet szabályozza. Következésképpen a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló nemzeti törvényen alapuló keresetek elbírálására vonatkozó joghatóságot a 44/2001 rendelet rendelkezései alapján kell meghatározni.

42 Ennélfogva a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló nemzeti törvényen alapuló kérelmet illetően az eljáró bíróság joghatóságának megállapítása érdekében alkalmazható a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja.

43 A 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontjának értelmezését illetően először is emlékeztetni kell arra, hogy a rendelet rendelkezéseit önálló módon, e rendelet rendszerére és célkitűzéseire figyelemmel kell értelmezni (Melzer-ítélet, C-228/11, EU:C:2013:305, 22. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 A 44/2001 rendelet II. fejezetének 2. szakasza csak az alperes lakóhelye szerinti bíróság joghatóságának az ugyanezen rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében foglalt alapelvétől eltérést engedve rendelkezik a különös joghatóság eseteiről, amelyek közé az említett rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő eset is tartozik (Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 23. pont).

45 Mivel az azon hely bíróságának joghatósága, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet, különös joghatósági szabálynak minősül, szigorúan kell értelmezni, illetve nem lehet az említett rendeletben kifejezetten szereplő eseteken túlterjeszkedő módon értelmezni (Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 24. pont).

46 Ezzel együtt a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában található „azon hely, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet” kifejezés magában foglalja egyrészt azt a helyet, ahol a kárt okozó esemény, másrészt azt a helyet, ahol a káresemény bekövetkezett, ezért a felperes választásától függően az alperes perelhető mind az egyik, mind a másik hely szerinti bíróság előtt (Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 25. pont).

47 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában meghatározott szabály alapja a különösen szoros kapcsolat léte a jogvita és káresemény bekövetkezésének vagy esetleges bekövetkezésének helye szerinti bíróság között, amely az igazságszolgáltatás megfelelő működésére és a hatékony eljárásszervezésre tekintettel igazolja a joghatóság e bíróság számára való biztosítását (Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 26. pont).

48 Mivel ennek megfelelően a jelen ítélet 46. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat által elismert kapcsolótényezők egyike kiválasztásának lehetővé kell tennie azon bíróság joghatóságának megállapítását, amely objektív szempontból a legalkalmasabb helyzetben van annak megítélésére, hogy a perelt személy felelősségének megállapításához szükséges feltételek teljesülnek-e, ebből következően csak azon bíróság előtt lehet érvényesen eljárást kezdeményezni, amelynek illetékességi területén a releváns kapcsolótényező található (lásd ebben az értelemben: Folien Fischer és Fofitec ítélet, C-133/11, EU:C:2012:664, 52. pont, valamint Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 28. pont).

49 A káresemény bekövetkezésének helyét illetően az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az állítólagos káreseményt feltételezhetően többen okozták, és hogy a First Note, amely az alapeljárás egyetlen alperese, a cselekményt kizárólag Belgiumban követte el, tehát azon bíróság illetékességi területén kívül, amely előtt perelték.

50 Márpedig, ahogyan az Bíróság már kimondta, olyan körülmények között, amikor az állítólagos kár feltételezett okozói közül egyetlen személyt olyan bíróság előtt perelnek, amelynek illetékességi területén kívül követte el a cselekményét, a 44/2001 rendelet 5. cikke 3. pontja értelmében nem lehet úgy tekinteni, hogy a kárt okozó esemény az említett bíróság illetékességi területén következett be (lásd: Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 40. pont).

51 Következésképpen az említett rendelet 5. cikkének 3. pontja a kárt okozó esemény helye alapján nem teszi lehetővé a joghatóság megállapítását az eljáró bíróság szerinti tagállam tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvényén alapuló kereset elbírálására, amely a feltételezett elkövetők közül azon személy ellen irányul, aki a cselekményét nem az eljáró bíróság illetékességi területén követte el (lásd: Melzer-ítélet, EU:C:2013:305, 41. pont).

52 Mindazonáltal, a Melzer-ítéletnek (EU:C:2013:305) alapul szolgáló üggyel ellentétben a kérdést előterjesztő bíróság az alapeljárásbeli kérdését nem korlátozta arra, hogy az említett rendelet 5. cikkének 3. pontját kizárólag annak céljából értelmezzék, hogy a német bíróságok joghatósága kerüljön megállapításra az állítólagos, kárt okozó esemény helye alapján.

53 Ennélfogva azt is meg kell vizsgálni, hogy az alapeljárásbelihez hasonló körülmények között, ahol az állítólagos kár feltételezett okozói a cselekményüket különböző tagállamokban követték el, a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontja a kár bekövetkezésének helye alapján lehetővé teszi-e valamely tagállam bíróságai joghatóságának megállapítását az eljáró bíróság szerinti, ugyanezen tagállam tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvényén alapuló kereset elbírálására, amely a feltételezett elkövetők közül azon személy ellen irányul, aki a cselekményét nem az eljáró bíróság illetékességi területén követte el.

54 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, a kár bekövetkezésének helye az a hely, ahol a jogellenes károkozásért vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért való felelősség kiváltására alkalmas cselekmény kárt okozott (lásd: Zuid-Chemie ítélet, C-189/08, EU:C:2009:475, 26. pont).

55 A kereskedelmi- és szellemitulajdon-jogok megsértéséből eredő károkat illetően a Bíróság kifejtette, hogy a kár valamely meghatározott tagállamban történő bekövetkezésének az a feltétele, hogy az említett tagállamban oltalom alatt álljon az a jog, amelynek megsértésére hivatkoznak (lásd: Wintersteiger-ítélet, C-523/10, EU:C:2012:220, 25. pont és Pinckney-ítélet, C-170/12, EU:C:2013:635, 33. pont).

56 Ezt a követelményt azokban az esetekben is alkalmazni lehet, amelyekben az ilyen jogot a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló nemzeti törvény oltalmazza.

57 Meg kell tehát állapítani, hogy az alapeljárásban előfordulóhoz hasonló körülmények között az említett jogszabály megsértésével kapcsolatos jogvitával abban az esetben lehet a német bíróságokhoz fordulni, ha valamely más tagállamban elkövetett cselekmény az eljáró bíróság illetékességi területén kárt okozott vagy kárt okozhat

58 Ebben a tekintetben a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a „Blue Safe for Women” elnevezésű illatszernek Stefan P. részére történő eladása belga területen, mennyiben sérthette a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló német törvény rendelkezéseit, és ezáltal mennyiben okozhatott kárt e bíróság illetékességi területén.

59 A fentiekre tekintettel az második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy a közösségi védjegyoltalom alatt álló megjelöléssel kapcsolatos – az eljáró bíróság tagállamában a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvényében tiltott – jogellenes összehasonlító reklámra vagy tisztességtelen utánzásra vonatkozó állítás esetén ez a rendelkezés nem teszi lehetővé az e törvény megsértéséből eredő kárt okozó esemény helye alapján az említett tagállam bírósága joghatóságának megállapítását, mivel ebben a tagállamban nem követett el cselekményt a feltételezett elkövetők közül az a személy, akit e bíróság előtt perelnek. Ebben az esetben azonban az említett rendelkezés, a kár bekövetkezésének helye alapján, lehetővé teszi a bírósági joghatóság megállapítását a valamely más tagállamban letelepedett személlyel szemben benyújtott – az említett nemzeti törvényen alapuló felelősség megállapítása iránti – kereset elbírálására, akiről azt állítják, hogy ebben a tagállamban olyan cselekményt követett el, amely az eljáró bíróság illetékességi területén kárt okozott vagy kárt okozhat.

A költségekről

60 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet 93. cikkének (5) bekezdésében szereplő „tagállam[…], ahol a bitorlást elkövették” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy a hamisított terméknek valamely állam területén történő értékesítése és szállítása, és ezt követően a vevő által egy másik tagállam területére történő továbbértékesítése esetén e rendelkezés nem teszi lehetővé az azon eredeti eladóval szembeni kereset elbírálására vonatkozó joghatóság megállapítását, aki a cselekményét nem az eljáró bíróság tagállamában követte el.**

2) **A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 5. cikkének 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy a közösségi védjegyoltalom alatt álló megjelöléssel kapcsolatos – az eljáró bíróság tagállamában a tisztességtelen verseny elleni küzdelemről szóló törvényében (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb) szankcionált – jogellenes összehasonlító reklámra vagy tisztességtelen utánzásra vonatkozó állítás esetén ez a rendelkezés nem teszi lehetővé az e törvény megsértéséből eredő kárt okozó esemény helye alapján azon tagállam bírósága joghatóságának megállapítását, amely tagállamban nem követett el cselekményt a feltételezett elkövetők közül az a személy, akit bíróság előtt perelnek, lehetővé teszi azonban a bírósági joghatóság megállapítását a valamely más tagállamban letelepedett személlyel szemben benyújtott – az említett nemzeti törvényen alapuló felelősség megállapítása iránti – kereset elbírálására, akiről azt állítják, hogy ebben a tagállamban olyan cselekményt követett el, amely az eljáró bíróság illetékességi területén kárt okozott vagy kárt okozhat.**

Aláírások